Türk Dili ve Edebiyatı Sınıf-11

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU MEMDUH ŞEVKET ESENDAL METİN İNCELEMESİ

Metin İncelemesi (Pazarlık)

Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarında Memduh Şevket Esendal, klasik olay hikâyelerinden farklı olarak yaşamdan kesitler sunan durum hikâyelerine yönelmiş ve bu türün başarılı örneklerini vermiştir. Pazarlık adlı hikâyesinde yazar, günlük yaşam içinde bir kişinin tanık olduğu olayı abartarak anlatmasını ve etraftaki diğer kişilerle bu olay üzerine ilginç bir pazarlığa girmesini konu edinmiştir.

OLAY ÖRGÜSÜ:

❍ Faik Efendi'nin İstanbul'da gerçekleşen bir depremi abartarak anlatması
❍ Faik Efendi'nin arkadaşları tarafından pazarlık yoluyla bu abartılı anlatımından vazgeçirilmeye çalışılması
❍ Faik Efendi'nin pazarlık sonucunda arkadaşları tarafından ikna edilmesi
❍ Faik Efendi'nin evine gitmek üzere arkadaşlarından ayrılması

ZAMAN: Sıcak yaz gecesi
MEKÂN: Mahalle kahvesi
KİŞİLER: Faik Efendi, Feyzi Bey, Remzi Efendi, İmamın oğlu Rıza
KONU: Bir mahalle sakininin, bir olayı arkadaşlarına abartarak anlatması
TEMA: İnsanın duygularına kapılıp sarf ettiği abartılı sözlerin alaya sebebiyet vermesi
HİKÂYENİN TÜRÜ: Çehov tarzı hikâye

DİL VE ANLATIM ÖZELLİKLERİ:

❍ Öyküleyici ve betimleyici anlatım kullanılmıştır.
❍ Gösterme, anlatma, diyalog gibi anlatım tekniklerinden yararlanılmıştır.
❍ Dili açık ve sadedir.
❍ Günlük konuşma dili kullanılmıştır.
❍ Deyimlere, atasözlerine yer verilmiştir.
❍ Üçüncü kişi anlatıcı ve gözlemci bakış açısı kullanılmıştır.

ANLATIM BİÇİMLERİ: Öyküleyici ve betimleyici anlatım kullanılmıştır.

Memduh Şevket Esendal

DÖNEMİN ÖZELLİKLERİNİN YANSIMASI

❍ Günlük hayat edebî esere yansıtılmıştır.
❍ Sıradan insanların hayatları ele alınmıştır.
❍ Sade bir dille yazılmıştır.
❍ Realizmin etkileri görülür.
❍ Çehov tarzı hikâyeye örnek oluşturur.

YAZAR İLE ESER ARASINDAKİ İLİŞKİ

❍ Memduh Şevket Esendal, döneminin yenilikçi yazarlarındandır.
❍ Çehov tarzı hikâyeler yazmıştır.
❍ Dili sadedir.
❍ Günlük konuşma dilini eserine yansıtmıştır.
❍ Topluma ayna tutar gibi yazmıştır.
❍ Mekân olarak İstanbul'u seçmiştir.

Sorular

Soru 1

Aşağıdakilerden hangisi Memduh Şevket Esendal'ın eserlerinden biri değildir?
A) Otlakçı
B) Kelepir
C) Hava Parası
D) Yeni Dünya
E) Mendil Altında

Cevap: D

Soru 2

"Feyzi Bey, Allah sizi inandırsın, o Yeni Cami minareleri yok mu birbirine dokunuyor ayrılıyor, dokunuyor ayrılıyor, o kaldırım taşları sanki su içinde fasulye kaynar gibi böyle kaynıyordu." "Tramvay beygirlerine baktım, ayaklarını açmışlar oldukları yerde duruyorlar. O mavnalarda ne kadar yemiş varsa hepsi dansa kalkmış. Herkes köprüye koştu, ben de koştum. Köprünün üstüne gelen yığıldı, hilafsız beş yüz bin kişi vardı."
Bu hikâye parçasında kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?
A)Gösterme
B)Anlatma
C)Bilinç akışı
D)Diyalog
E)Monolog

Cevap: A

Soru 3

Memduh Şevket Esendal ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?
A) Roman türünde de eserler vermekle birlikte asıl olarak hikâyeleriyle tanınır.
B) Türk edebiyatında olay hikâyeciliği geleneğinin öncülerinden oldu.
C) Anadolu'yu ve Anadolu insanını eserlerinde yalın bir dille anlattı.
D)Eserlerinde toplumun her kesiminden insanı ele aldı.
E)Ayaşlı ile Kiracılar roman türünde yazdığı eserlerindendir.

Cevap: B

